

Omzendbrief KB 2020/01

Omzendbrief betreffende de impact van de coronamaatregelen op overheidsopdrachten
 Aan de Vlaamse overheid¹
 de Vlaamse openbare instellingen²
 de lokale en provinciale besturen en de erediensbesturen:

- de colleges van burgemeester en schepenen
- de vaste bureaus
- de districtscolleges
- de deputaties
- de representatieve organen van de erkende erediensdiensten
- de bestuursorganen van alle erkende geloofsgemeenschappen
- de centrale (kerk)besturen
- de raden van bestuur van de autonome gemeentebedrijven en autonome provinciebedrijven
- de raden van bestuur van de projectverenigingen, de publiekrechtelijke OCMW-verenigingen, de opdrachthoudende en dienstverlenende verenigingen
- de politiecolleges van de politiezones en de zonecolleges van de hulpverleningszones

Minister-president van de Vlaamse Regering
 Martelaarsplein 19, 1000 BRUSSEL
 T 02 552 60 00
 kabinet.jambon@vlaanderen.be

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur,
 Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
 Arenbergstraat 7, 1000 BRUSSEL
 T 02 552 69 00
 kabinet.somers@vlaanderen.be

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
 Koning Albert II laan 20, 1000 BRUSSEL
 T 02 552 63 00
 kabinet.lydiapeeters@vlaanderen.be

10 april 2020

Betreft: de impact van de coronamaatregelen op overheidsopdrachten

INHOUD

1	Context.....	3
2	Impact van de coronamaatregelen op overheidsopdrachten	3
3	Maatregelen op initiatief van de aanbestedende overheid	4
3.1	Opdrachten in voorbereiding	4
3.2	Verlenging van de indieningstermijnen	4
3.3	Uitstel van het aanvangsbevel of de start van de opdracht	5
4	Maatregelen ter ondersteuning van de opdrachtnemers.....	6
4.1	Snellere betaling	6
4.2	Wijziging van de betalingsvoorwaarden	6

¹ Zie art. I.3 1° Decreet van 7 december 2018

² Entiteiten met eigen rechtspersoonlijkheid die niet onder één van de beleidsdomeinen van de Vlaamse administratie vallen maar krachtens oprichtingsdecreet/ -besluit:

- hetzij werden ingedeeld in één van de categorieën bedoeld in de Wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut (VOI type A of VOI type B),
- hetzij onder een andere vorm van controle of beheer van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen (VOI type sui generis).

4.2.1	Bij opdrachten in de plaatsingsfase	6
4.2.2	Bij opdrachten in uitvoering	7
4.3	Voorschotten	7
4.3.1	Bij opdrachten in de plaatsingsfase	7
4.3.2	Bij opdrachten in uitvoering	8
4.4	Vrijstelling van borgtocht	8
4.5	Kwijtschelding of uitstel van straffen en boetes	8
5	Aandachtspunten bij opdrachten in uitvoering	9
5.1	De opdrachtnemer meldt dat de uitvoering tijdelijk niet mogelijk is	9
5.2	De opdrachtnemer meldt dat de uitvoering hinder ondervindt, maar wel wordt voortgezet	11
6	Richtlijnen en standaardclausules voor de verdere afhandeling	11

1 CONTEXT

De snelle verspreiding van het coronavirus (COVID-19) en de overheidsmaatregelen om die verspreiding in te perken, hebben een impact op overheidsopdrachten, zowel op de plaatsing van nieuwe en reeds opgestarte overheidsopdrachten als op de uitvoering van lopende opdrachten. Het Facilitair Bedrijf publiceert hierover op zijn website een [overzicht van veelgestelde vragen](https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/coronacrisis-en-overheidsopdrachten-veelgestelde-vragen) (zie: <https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/coronacrisis-en-overheidsopdrachten-veelgestelde-vragen>). Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft deze informatie ook ter beschikking gesteld op hun website voor de lokale en provinciale besturen en de eredienstbesturen.

Deze omzendbrief geeft duiding bij de impact van de coronamaatregelen op overheidsopdrachten. De omzendbrief bevat aanbevelingen voor aanbestedende overheden, maatregelen ter ondersteuning van de opdrachtnemers die erop gericht zijn liquiditeitsproblemen te vermijden of te beperken, en aandachtspunten bij opdrachten in uitvoering.

2 IMPACT VAN DE CORONAMAATREGELEN OP OVERHEIDSOPDRACHTEN

De belangrijkste coronamaatregelen die een impact kunnen hebben op de plaatsing en de uitvoering van overheidsopdrachten, zijn opgenomen in het federale ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken. Dat ministerieel besluit bevat voor een aantal sectoren het verbod om open te blijven (onder meer voor handelszaken en winkels, markten, inrichtingen die behoren tot de culturele, feestelijke, recreatieve, sportieve en horecasector).

Niet-essentiële bedrijven uit de andere sectoren zijn verplicht al hun personeelsleden van wie de functie zich ertoe leent, te laten thuiswerken. Voor personeelsleden in functies die niet kunnen thuiswerken, moeten de bedrijven de nodige maatregelen nemen om de afstandsregel, meer bepaald een afstand van anderhalve meter tussen elke persoon, na te leven ('sociale distancing'). Die regel is ook van toepassing op het vervoer dat de werkgever organiseert. Alleen de bedrijven die in de onmogelijkheid zijn om de voormelde maatregelen te respecteren, moeten sluiten.

De maatregelen gelden niet voor bedrijven in cruciale sectoren en bedrijven met essentiële diensten. In die bedrijven moeten de personeelsleden echter ook, in de mate van het mogelijke, thuiswerken en de afstandsregel respecteren.

Voor de meeste ondernemingen die overheidsopdrachten uitvoeren, geldt er dus geen verbod om hun activiteiten voort te zetten.

Als in deze omzendbrief wordt verwezen naar de impact van de coronamaatregelen op overheidsopdrachten, moet rekening worden gehouden met de bovenstaande principes.

3 MAATREGELEN OP INITIATIEF VAN DE AANBESTEDENDE OVERHEID

3.1 Opdrachten in voorbereiding

Opdrachten in voorbereiding zijn opdrachten waarvan de opdrachtdocumenten en de aankondiging nog niet zijn bekendgemaakt (in het Bulletin der Aanbestedingen of het Publicatieblad van de Europese Unie) of waarvoor de deelnemers nog niet zijn uitgenodigd (bij onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking). De coronamaatregelen op zich vormen geen reden om de lancering van die opdrachten uit te stellen. We bevelen aan om nieuwe opdrachten bekend te maken zoals gepland. U kunt er wel voor kiezen om een verlengde uiterste indieningsdatum vast te leggen binnen de context, omschreven in punt 3.2.

Enkel bij opdrachten waarvan de aanbestedende overheid weet dat ze een aanzienlijke impact van de coronamaatregelen ondervinden, kunt u overwegen om de lancering uit te stellen tot de maatregelen versoepeld of opgeheven worden. Als de aanbestedende overheid bijgevolg onzeker is of ze goede offertes zal ontvangen, kan ze ervoor kiezen om de opdracht nog niet bekend te maken. Ter zake verwijzen we ook naar artikel 51 van de Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten dat aanbestedende overheden toelaat om, vóór het aanvatten van de plaatsingsprocedure, marktconsultaties te houden met het oog op de voorbereiding van de opdracht en om ondernemers op de hoogte te brengen van de plannen en eisen. De marktconsultatie kan de aanbestedende overheden een beter inzicht geven in de mogelijkheden van de ondernemingen om binnen de huidige context offertes in te dienen en een bepaalde opdracht uit te voeren.

Er kan voor deze opdrachten ook overwogen worden om met de lancering door te gaan mits opname van een herzieningsclausule in de opdrachtdocumenten die op voorhand de gevolgen van de coronamaatregelen regelt. Dit kan vooral aangewezen zijn voor opdrachten die op korte termijn moeten worden gesloten. Ook voor reeds gepubliceerde opdrachten, waarvan de indieningstermijn nog niet verstreken is, kan de opname van een dergelijke herzieningsclausule door middel van een rechtzettingsbericht worden overwogen.

3.2 Verlenging van de indieningstermijnen

De wettelijke indieningstermijnen zijn minimumtermijnen die de overheid in acht moet nemen bij de publicatie van een overheidsopdracht.

De coronamaatregelen op zich vormen geen reden om automatisch tot een verlenging van de indieningstermijn over te gaan. Als de aanbestedende overheid van potentiële inschrijvers verneemt dat ze moeilijkheden ondervinden om tijdig hun offertes op te maken of in te dienen, bijvoorbeeld door een groot aantal afwezige medewerkers of door een gebrek aan informatie van hun onderaannemers en leveranciers, kan ze overwegen om de indieningstermijn te verlengen. Ook als de aanbestedende overheid van oordeel is dat de gevolgen van de coronamaatregelen tot afwijkende offerteprijzen of een verminderde mededinging zullen leiden, kan ze de indieningstermijn verlengen.

Voor opdrachten die wel al gepubliceerd zijn, maar waarvan de indieningstermijn nog niet verstreken is, is er op zich dus ook geen reden om automatisch tot verlenging van de indieningstermijn over te gaan. Indien men hier uitzonderlijk omwille van specifieke redenen zoals beschreven in de vorige paragraaf toch dient toe over te gaan, wordt de indieningstermijn verlengd door een rechtzettingsbericht bekend te maken waarin een latere uiterste indieningsdatum (en latere datum van opening) wordt vermeld. Afhankelijk van het moment waarop het nieuwe bericht wordt gepubliceerd, moet de aanbestedende overheid rekening houden met een minimale verdaging van de uiterste indieningsdatum³. De lokale en provinciale besturen en de eredienstbesturen respecteren hierbij ook de bevoegdheid van de verschillende organen.

3.3 Uitstel van het aanvangsbevel of de start van de opdracht

Als de opdracht al gesloten is, maar de uitvoering ervan nog niet is gestart, moet er een onderscheid worden gemaakt tussen opdrachten voor werken en opdrachten voor leveringen of diensten.

Bij opdrachten voor werken bepaalt de overheidsopdrachtenregelgeving dat de aanbestedende overheid binnen een vaste termijn een aanvangsbevel moet geven en dat de werken daarna moeten starten. Bij opdrachten voor leveringen of diensten start de uitvoeringstermijn de dag nadat de opdracht gesloten is, of op het tijdstip dat opgenomen is in de opdrachtdocumenten of dat meegedeeld is bij de sluiting van de opdracht.

We bevelen aan om te overleggen met de opdrachtnemer en de opdracht te laten starten zoals gepland als de uitvoering mogelijk is en niet ernstig bemoeilijkt wordt door de coronamaatregelen. Als de uitvoering onmogelijk is of ernstig bemoeilijkt wordt volgens een van de partijen, kan er in samenspraak worden beslist om de startdatum met een bijakte uit te stellen.

³ Zie artikel 9 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren

4 MAATREGELEN TER ONDERSTEUNING VAN DE OPDRACHTNEMERS

4.1 Snellere betaling

Overeenkomstig de regelgeving beschikt de aanbestedende overheid over een betalingstermijn van maximaal dertig kalenderdagen. Als de opdrachtdocumenten daarenboven voorzien in een verificatie, gaat aan de betalingstermijn nog een verificatietermijn van maximaal dertig kalenderdagen vooraf.

In lijn met de [Richtlijnen voor stipte betalingen bij overheidsopdrachten](#) die op 10 mei 2019 aan de Vlaamse Regering zijn meegedeeld, engageren alle instanties van de Vlaamse overheid zich om de schuldvorderingen of facturen sneller te verifiëren en te betalen zodra het volledige goedkeuringsproces (inhoudelijk, budgettair en boekhoudkundig) van de factuur is doorlopen. In die zin roepen we de lokale en provinciale besturen en de eredienstbesturen op om dit ook te doen.

4.2 Wijziging van de betalingsvoorwaarden

Vaak bepalen opdrachtdocumenten dat de verstrekte prestaties pas gefactureerd kunnen worden als de opdracht volledig is uitgevoerd. Het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten (hierna: koninklijk besluit Uitvoering) biedt echter de mogelijkheid om te werken met ‘betalingen in mindering’, waarbij het deel dat is uitgevoerd en aanvaard, al kan worden gefactureerd.

4.2.1 **Bij opdrachten in de plaatsingsfase**

Bij de opdrachten in voorbereiding waarvan de bekendmaking in 2020 gepland is, bevelen we aan dat de aanbestedende overheden maximaal gebruikmaken van de mogelijkheid om betalingen in mindering op te nemen. Daarbij zijn verschillende werkwijzen mogelijk, zoals maandelijks betalingen of betalingen in delen. Bij die betalingen in mindering geldt uiteraard ook dat alleen verstrekte en aanvaarde prestaties kunnen worden betaald. De opdrachtnemer zal bijgevolg het gevorderde bedrag bij de tussentijdse betalingen moeten kunnen verantwoorden en staven met de nodige bewijsstukken.

Bij de opdrachten die al gepubliceerd zijn, maar waarvan de indieningsdatum nog niet verstreken is, kunnen de betalingsvoorwaarden in het bestek met een rechtzettingsbericht gewijzigd worden in betalingen in mindering.

4.2.2 Bij opdrachten in uitvoering

We bevelen aan dat de aanbestedende overheden bij lopende opdrachten in uitvoering maximaal gebruikmaken van betalingen in mindering. Als de opdrachtdocumenten voorzien in een eenmalige betaling op het einde van de opdracht, worden ze gewijzigd zodat reeds gepresteerde prestaties kunnen worden gefactureerd en betaald. Ook hier geldt dat alleen verstrekte en aanvaarde prestaties kunnen worden betaald en dat de opdrachtnemer zijn gevorderde bedrag bij de tussentijdse betalingen moet kunnen verantwoorden en staven met de nodige bewijsstukken.

De aanpassing van de betalingsvoorwaarden wordt beschouwd als een wijziging van de opdracht en kan het best in een bijakte vastgelegd worden. Die bijakte is bij voorkeur gebaseerd op artikel 38/2 van het koninklijk besluit Uitvoering (wijziging die het noodzakelijke gevolg is van onvoorzienbare omstandigheden) en vereist het akkoord van zowel de aanbestedende overheid als de opdrachtnemer.

4.3 Voorschotten

Artikel 67 van het koninklijk besluit Uitvoering bepaalt dat de opdrachtdocumenten kunnen voorzien in de toekenning van voorschotten aan de opdrachtnemer voor opdrachten die in verhouding tot de prijs ervan grote voorafgaande investeringen vergen. Het moet gaan om investeringen die uitsluitend voor de uitvoering van de opdracht bestemd zijn en betrekking hebben op een van de volgende activiteiten:

- het oprichten van bouwwerken of installaties;
- de aankoop van materieel, machines of gereedschappen;
- de aankoop van octrooien, productie- of verbeteringslicenties;
- studies, proeven, aanpassingen of de bouw van prototypes.

Om een voorschot te krijgen, moet de opdrachtnemer een schriftelijke, gedateerde en ondertekende aanvraag indienen. De aanbestedende overheid houdt het bedrag dat met het voorschot al betaald is, ter compensatie in op de bedragen die na de betaling opeisbaar worden, overeenkomstig de modaliteiten van de opdrachtdocumenten.

4.3.1 Bij opdrachten in de plaatsingsfase

Bij de opdrachten in voorbereiding waarvan de bekendmaking in 2020 gepland is, onderzoeken alle instanties van de Vlaamse overheid of de opdrachten in een van de bovenstaande scenario's passen en of de toekenning van voorschotten mogelijk is. Als dat het geval is, wordt in de opdrachtdocumenten een regeling opgenomen die de voorwaarden voor de toekenning van de voorschotten vastlegt. Daarbij moet in elk geval worden aangegeven voor welke prestaties (en voor welk aandeel) voorschotten zullen worden betaald en hoe die voorschotten zullen worden gecompenseerd bij de verdere betalingen in uitvoering.

Bij de opdrachten die al gepubliceerd zijn, maar waarvan de indieningsdatum nog niet verstreken is, kunnen de voorwaarden voor de toekenning van voorschotten met een rechtzettingsbericht als een wijziging van het bestek worden opgenomen.

We roepen de lokale en provinciale besturen en eredienstbesturen op om dit ook toe te passen.

4.3.2 Bij opdrachten in uitvoering

Alle instanties van de Vlaamse overheid onderzoeken of ze momenteel overheidsopdrachten in uitvoering hebben die in een van de bovenstaande scenario's passen en waarbij de toekenning van voorschotten mogelijk is. Als dat het geval is, wordt de opdracht aangepast om in voorschotten te voorzien. De toekenning van voorschotten wordt beschouwd als een wijziging van de opdracht en wordt bij voorkeur vastgelegd in een bijakte. Die bijakte kan worden gebaseerd op artikel 38/2 van het koninklijk besluit Uitvoering (wijziging die het noodzakelijke gevolg is van onvoorzienbare omstandigheden) en vereist het akkoord van zowel de aanbestedende overheid als de opdrachtnemer.

We roepen de lokale en provinciale besturen en eredienstbesturen op om dit ook toe te passen.

4.4 Vrijstelling van borgtocht

De borgtocht is een financiële garantie voor de goede uitvoering van de opdracht. Het bedrag van de borgtocht wordt in principe bepaald op 5% van het opdrachtbedrag. De opdrachtnemer moet de borgtocht stellen binnen dertig dagen nadat de opdracht gesloten is. De borgtocht kan de vorm aannemen van een geldsom die wordt gestort bij de Depositokas of van een waarborg die toegestaan is door een kredietinstelling.

De regelgeving biedt de mogelijkheid om geen borgtocht van de opdrachtnemer te eisen als dat als een gemotiveerde afwijking in het bestek is opgenomen⁴. Voor nieuwe opdrachten waarvan verwacht wordt dat ze voor het einde van 2020 zullen worden gesloten, overwegen de aanbestedende overheden of er op een gemotiveerde wijze een vrijstelling van borgtocht in het bestek kan worden opgenomen. Dat moet evenwel altijd in de context van de concrete opdracht worden bekeken. Bij opdrachten van een aanzienlijke omvang is het raadzaam om de borgtocht als financiële garantie te behouden.

4.5 Kwijtschelding of uitstel van straffen en boetes

Vanuit de regelgeving moet een onderscheid worden gemaakt tussen straffen en boetes.

- Een straf is een financiële sanctie ten aanzien van de opdrachtnemer wegens een inbreuk op een wettelijke of reglementaire bepaling of op een voorschrift van de opdrachtdocumenten.

⁴ Zie artikel 25 e.v. van het koninklijk besluit Uitvoering, in samenlezing met artikel 9, § 4

- Een (vertragings)boete is een forfaitaire vergoeding die de opdrachtnemer verschuldigd is wegens een vertraging bij de uitvoering van de opdracht.

Ook de toepassing van straffen en boetes verloopt op een verschillende manier⁵. Om een straf te kunnen toepassen, wordt eerst een proces-verbaal opgesteld. De opdrachtnemer moet zijn tekortkomingen herstellen of zijn verweermiddelen meedelen binnen vijftien dagen. Vertragingsboetes zijn daarentegen eisbaar zonder ingebrekestelling of opmaak van een proces-verbaal door het eenvoudig verstrijken van de uitvoeringstermijn. Ze worden van rechtswege toegepast voor het totale aantal dagen vertraging.

Bij inbreuken waarvan gedetailleerd kan worden aangetoond dat de tekortkomingen te wijten zijn aan de coronamaatregelen, zullen de instanties van de Vlaamse overheid geen proces-verbaal opstellen en geen straffen toepassen. Als er wel een proces-verbaal is opgesteld en als uit de verweermiddelen van de opdrachtnemer blijkt dat de inbreuk te wijten is aan en verantwoord wordt in het kader van de coronamaatregelen, wordt er evenmin een straf toegepast. Dat belet uiteraard niet dat een proces-verbaal kan worden opgesteld en in voorkomend geval een straf wordt opgelegd als er sprake is van een inbreuk op de coronamaatregelen zelf of onterecht een opdracht werd stilgelegd.

Bij de vertragingsboetes bepaalt de regelgeving, net zoals voor de straffen, dat ze geheel of gedeeltelijk kunnen worden teruggegeven als de toepassing van de boetes het gevolg is van een fout van de aanbestedende overheid of een onvoorziene omstandigheid of als er een wanverhouding bestaat tussen de vertragingsboete en het geringe belang van de te laat uitgevoerde prestaties⁶. Vanuit die optiek en omodeloze financiële transacties te vermijden, wordt aanbevolen om geen vertragingsboetes toe te passen als de vertraging te wijten is aan de coronamaatregelen en in het kader daarvan verantwoord kan worden.

We roepen de lokale en provinciale besturen en eredienstbesturen op om dit ook in hun opdrachten toe te passen.

5 AANDACHTSPUNTEN BIJ OPDRACHTEN IN UITVOERING

5.1 De opdrachtnemer meldt dat de uitvoering tijdelijk niet mogelijk is

In het kader van de coronamaatregelen hebben bepaalde opdrachtnemers op eigen initiatief beslist om de uitvoering van hun opdrachten tijdelijk stop te zetten. In punt 2 van deze omzendbrief wordt verduidelijkt dat ondernemingen hun activiteiten alleen moeten stopzetten als ze niet in de mogelijkheid zijn om de coronamaatregelen van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 na te leven (thuiswerken en afstandsregel).

⁵ Zie artikelen 45 en 46 van het koninklijk besluit Uitvoering

⁶ Zie artikelen 50 en 51 van het koninklijk besluit Uitvoering

In die context wordt aan de opdrachtnemers die van oordeel zijn dat ze hun bedrijf moeten sluiten omdat ze de maatregelen niet kunnen naleven, gevraagd om de situatie continu te evalueren en de opdrachten zo veel en zo snel mogelijk te hervatten zodra dat mogelijk is. Als de opdrachtnemer op eigen initiatief de uitvoering heeft stilgelegd, wordt er redelijkerwijs van uitgegaan dat de opdrachtnemer, zodra dat mogelijk is, op eigen initiatief de opdracht weer zal opstarten met kennisgeving aan de aanbestedende overheid.

Bij opdrachten voor werken rust een schadebeperkingsplicht op de opdrachtnemers. Als zorgvuldige en professionele opdrachtnemers zijn ze verplicht alle nodige beschermingsmaatregelen te treffen (zowel wat infrastructuur als beveiliging betreft) om de werf terdege te beveiligen en veilig achter te laten en een latere vlotte doorstart te garanderen. Aanbestedende overheden zijn verplicht om een logboek van de werken bij te houden en ook als de werken stilliggen te noteren wat er al dan niet op de werf wordt uitgevoerd en hoe de werf wordt achtergelaten.

Bij de stilligging moet ook altijd rekening gehouden worden met de bijzondere rol die de aanbestedende overheid vervult. De continuïteit van de openbare dienst kan de opdrachtnemer ertoe dwingen om bepaalde prestaties nog uit te voeren.

De gevolgen van de coronamaatregelen op de uitvoering van de opdracht kunnen voor de opdrachtnemers een onvoorzienbare omstandigheid zijn, zoals omschreven in artikel 38/9 van het koninklijk besluit Uitvoering of de specifieke bepalingen in de opdrachtdocumenten. In dat geval kan de opdrachtnemer bij de aanbestedende overheid een verzoek indienen wegens onvoorzienbare omstandigheden die het contractuele evenwicht van de opdracht in zijn nadeel ontwrichten, en kan hij om een herziening van de opdracht vragen. Die herziening kan bestaan uit een verlenging van de uitvoeringstermijn of, als er sprake is van een zeer belangrijk nadeel, een andere vorm van herziening (bijvoorbeeld schadevergoeding) of de verbreking van de opdracht.

De opdrachtnemer moet voldoen aan de meldingsplicht. Hij moet de omstandigheden waarop hij zich baseert, schriftelijk melden aan de overheid binnen dertig dagen nadat ze zich hebben voorgedaan of na de datum waarop de opdrachtnemer of de aanbesteder er normaal van op de hoogte had moeten zijn. Binnen dezelfde termijn moet hij de aanbesteder bondig op de hoogte brengen van de invloed van de ingeroepen feiten of omstandigheden op het verloop en de kostprijs van de opdracht. De opdrachtnemer moet voor elk dossier kunnen aantonen dat de herziening noodzakelijk is geworden door omstandigheden die redelijkerwijze niet voorzienbaar waren bij de indiening van zijn offerte, die niet konden worden ontweken en waarvan de gevolgen niet konden worden verholpen niettegenstaande hij al het nodige daarvoor heeft gedaan.

Opdrachtnemers die inroepen dat de gevolgen van de coronamaatregelen ertoe hebben geleid dat ze niet konden voortwerken en dat om die reden het contractuele evenwicht in hun nadeel is ontwricht, moeten aantonen dat ze gedurende de periode van de stopzetting van hun activiteiten niet in de mogelijkheid waren om de uitvoering van de opdracht te blijven voortzetten met naleving van de coronamaatregelen.

5.2 De opdrachtnemer meldt dat de uitvoering hinder ondervindt, maar wel wordt voortgezet

In het kader van de coronamaatregelen geven bepaalde opdrachtnemers aan dat ze hun opdrachten wel kunnen voortzetten, maar dat de uitvoering ervan een nadelige invloed ondervindt van de getroffen maatregelen. Bij dergelijke opdrachten is het van belang dat de opdrachtnemers alle verplichtingen in het kader van de geldende coronamaatregelen nakomen. De opdrachtnemer moet in het bijzonder de afstandsregel garanderen. Als de aanbestedende overheid vaststelt dat de maatregelen niet worden gerespecteerd, is dat een tekortkoming bij de uitvoering van de opdracht die in een proces-verbaal wordt vastgesteld. De opdrachtnemer dient zo snel mogelijk zijn tekortkoming(en) te verhelpen of binnen een termijn van 15 dagen zijn verweer hierover te voeren. Er kan hierbij in samenspraak beslist worden op welke manier de tekortkomingen best worden verholpen.

De gevolgen van de coronamaatregelen op de uitvoering van de opdracht kunnen ook in dit geval voor de opdrachtnemers een onvoorzienbare omstandigheid zijn, zoals omschreven in artikel 38/9 van het koninklijk besluit Uitvoering of de specifieke bepalingen in de opdrachtdocumenten. De voorwaarden en de toepassing ervan zijn opgenomen in punt 5.1.

6 RICHTLIJNEN EN STANDAARDCLAUSULES VOOR DE VERDERE AFHANDELING

De Vlaamse overheid werkt nadere richtlijnen en standaardclausules en -documenten uit om de administratieve en juridische afhandeling zo veel mogelijk te vereenvoudigen voor de aanbestedende overheden. U vindt [alle informatie](#) op de website. Het Agentschap Binnenlands Bestuur stelt deze informatie ook ter beschikking voor de lokale en provinciale besturen en erediensbesturen.

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering

Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Bart SOMERS

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Lydia PEETERS

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken